

Suvestinė redakcija nuo 2009-09-15 iki 2009-11-12

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [114-4368](#), i. k. 1082330ISAK003D-532

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PARAMA VVG VEIKLAI, ĮGŪDŽIAMS ĮGYTI IR AKTYVIAI PRITAIKYTI“
VEIKLOS SRIČIŲ „PARAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ
ĮGYVENDINANTIEMS ASMENIMS MOKYTI, KONSULTUOTI“ IR „PARAMA
POTENCIALIŲ VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ, ESANČIŲ VVG
TERITORIJOJE, AKTYVUMUI SKATINTI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2008 m. spalio 1 d. Nr. 3D-532
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. rugsėjo 15 d. nutarimu Nr. 1120 (Žin., 1998, Nr. [83-2327](#); 2008, Nr. [46-1732](#)), 6.1 ir 7.2.1 punktais ir atsižvelgdama į 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 14 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 146/2008 (OL 2008 L 46, p. 1), į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1974/2006, nustatančio išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. spalio 22 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1236/2007 (OL 2007 L 280, p. 3), nuostatas ir siekdama efektyviai panaudoti Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšas,

t v i r t i n u Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ veiklos sričių „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ ir „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ įgyvendinimo taisykles (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos žemės ūkio
ministro

2008 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. 3D-532

**LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS
„PARAMA VVG VEIKLAI, ĮGŪDŽIAMS ĮGYTI IR AKTYVIAI PRITAIKYTI“
VEIKLOS SRIČIŲ „PARAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ
ĮGYVENDINANTIEMS ASMENIMS MOKYTI, KONSULTUOTI“ IR „PARAMA
POTENCIALIŲ VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ, ESANČIŲ VVG
TERITORIJOJE, AKTYVUMUI SKATINTI“ ĮGYVENDINIMO TAISYKLĖS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ veiklos sričių „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ ir „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ įgyvendinimo taisyklės (toliau – taisyklės) parengtos vadovaujantis 2005 m. rugsėjo 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai (OL 2005 L 277, p. 1) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. vasario 14 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 146/2008 (OL 2008 L 46, p. 1), 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1974/2006, nustatančiu išsamias Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 dėl Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) paramos kaimo plėtrai taikymo taisykles (OL 2006 L 368, p. 15), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2007 m. spalio 22 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1236/2007 (OL 2007 L 280, p. 3), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 189 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ (Žin., 2007, Nr. [22-839](#)), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 m. programa, patvirtinta 2007 m. spalio 19 d. Komisijos sprendimu Nr. C(2007)5076 (toliau – KPP), ir Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. [41-1562](#)) (toliau – KPP administravimo taisyklės).

2. Taisyklės reglamentuoja projektų, teikiamų pagal KPP priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ (toliau – priemonė) veiklos sritį „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ (toliau – trečioji veiklos sritis) ir veiklos sritį „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ (toliau – ketvirtoji veiklos sritis), įgyvendinimo tvarką.

II. TAISYKLĖSE VARTOJAMI SUTRUMPINIMAI IR PAGRINDINĖS SĄVOKOS

3. Šiose taisyklėse vartojami sutrumpinimai:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Agentūros KDTS – Agentūros Kontrolės departamento teritorinis skyrius.

EB – Europos Bendrija.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

KPP – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

VVG – vietos veiklos grupė (-ės).

4. Šiose taisyklėse vartojamos sąvokos:

Mokėjimo prašymas – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos (toliau – ministerija) nustatytos formos dokumentas, kurį paramos gavėjas teikia Nacionalinei

mokėjimo agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) prašydamas išmokėti paramos lėšas.

Paramos paraiška – ministerijos nustatytos formos dokumentas, kurį turi užpildyti ir pateikti Agentūrai pareiškėjas, siekiantis gauti paramą.

Paramos sutartis – paramos projektui, įgyvendinamam pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis, skyrimo sutartis.

Patikra vietoje – Agentūros atliekamas fizinis ir administracinis pareiškėjo ar paramos gavėjo paramos paraiškoje, mokėjimo prašyme ar projekto įgyvendinimo ataskaitoje pateiktų duomenų ir dokumentų patikrinimas projekto įgyvendinimo vietoje.

Projektas – visuma dokumentų, kuriuose nurodomi projekto apraše numatyti veiksmai, pagrįsti paramos paraiškoje, jos prieduose ir tam tikrose duomenų bazėse esama informacija ir pinigų suma numatytiems projekto tikslams pasiekti.

Projekto įgyvendinimo laikotarpis – laikotarpis nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje datos iki vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpio pabaigos.

Vietos plėtros strategija – dokumentas, kuriame pateikta vietos veiklos grupės teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizė, vietos veiklos grupės misija, kaimo vietovių plėtros vizija, prioritetai, tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, veiklos sritys ir rekomenduojami veiksmai naudojant vietovės išteklius, viešąją paramą ir telkiant vietos veiklos grupės, kaimo bendruomenių ir kitų kaimo gyventojų pastangas.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis – laikotarpis nuo paramos paraiškos įgyvendinti strategiją užregistravimo Agentūroje dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. rugsėjo 1 d.

Vietos veiklos grupė (toliau – VVG) – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja įvairių vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų interesams, t. y. ne mažiau kaip 50 proc. valdymo organų narių sudaro kaimo bendruomenių, socialinių ir kitų partnerių, taip pat jų asociacijų atstovai, iki 25 proc. – verslo atstovai ir iki 25 proc. – vietos valdžios atstovai.

Vietos veiklos grupės teritorija (toliau – VVG teritorija) – kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius yra nuo 5 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant mažus miestelius, taip pat miestus, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. ir kurioje gyvenančių ir (arba) veikiančių asmenų interesams tenkinti įsteigta VVG.

Kitos taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia KPP, KPP administravimo taisyklės ir kiti susiję teisės aktai.

III. PRIEMONĖS TIKSLAI

5. KPP priemonės bendrasis tikslas – telkti kaimo gyventojus ir ugdyti jų gebėjimus veikti kartu.

6. Specialusis priemonės trečiosios ir ketvirtosios veiklos sričių tikslas – remti VVG ir kaimo gyventojų gebėjimų ugdymą.

IV. LĖŠOS PRIEMONEI IR PARAMOS DYDIS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

7. Lėšos KPP priemonės trečiajai ir ketvirtajai veiklos sritims įgyvendinti skiriamos iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (toliau – EŽŪFKP) ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete.

8. Didžiausioji paramos suma, pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis, projektui įgyvendinti apskaičiuojama vadovaujantis Paramos dydžio skaičiavimo metodika (1 priedas). Pagal šią metodiką paramos suma savivaldybėms skaičiuojama visam VVG vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpiui.

9. Parama projektui, įgyvendinamam pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis, gali būti suteikta vieną kartą per strategijos įgyvendinimo laikotarpį. Rekomenduojama, kad prašoma parama pagal vieną veiklos sritį sudarytų ne mažiau kaip 40 proc. prašomos paramos sumos (jei šios rekomendacijos nesilaikoma, pareiškėjas paramos paraiškos VII skyriuje turi aiškiai pagrįsti prašomos paramos sumos paskirstymą pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis). Prašomos paramos sumos paskirstymo proporcija tarp trečiosios ir ketvirtosios veiklos sričių skaičiuojama atmetus išlaidas, susijusias su atsiskaitomosios sąskaitos paramos lėšoms atidarymu ir aptarnavimu, nurodytas šių taisyklių 19.1.1 punkte, ir viešinimo išlaidas, nurodytas šių taisyklių 19.1.2 punkte.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

Nr. [3D-535](#), 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 89-3815 (2009-07-28), i. k. 1092330ISAK003D-535

10. Finansuojama iki 100 proc. visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų.

11. Paramos suma, numatyta paskirstyti pagal priemonės trečiąją bei ketvirtąją veiklos sritis, nustatoma atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

V. TINKAMI PAREIŠKĖJAI

12. Paramos paraišką gali teikti VVG, kuri:

12.1. atitinka Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrankos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. 3D-549 (Žin., 2007, Nr. [132-5388](#)), 9 punkte nustatytus reikalavimus VVG;

12.2. turi ministerijos patvirtintą vietos plėtros strategiją.

VI. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI

13. Parama negali būti skirta, jei:

13.1. pareiškėjas neatitinka šių taisyklių 12 punkte nustatytų reikalavimų VVG;

13.2. pareiškėjui yra iškelta byla dėl bankroto ir (arba) jis likviduojamas;

13.3. pareiškėjas turi įsiskolinimų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui ir Valstybinio socialinio draudimo fondui (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu);

13.4. pareiškėjas paramos paraiškoje arba pridedamuose dokumentuose, arba pagal Agentūros užklausimą pateiktuose dokumentuose Agentūrai pateikė neteisingą informaciją;

13.5. pareiškėjas, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką Agentūrai arba ministerijai;

13.6. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo:

13.6.1. kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš Europos Bendrijos (toliau – EB) ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo;

13.6.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo;

13.6.3. įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinės teisės pažeidimas, susijęs (-ę) su parama;

13.7. pareiškėjas neturi teisės gauti paramos pagal KPP:

13.7.1. vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo 13.6.1 ir 13.6.2 punktuose nurodytais atvejais;

13.7.2. dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo 13.6.3 punkte nurodytu atveju.

VII. PROJEKTO TINKAMUMO KRITERIJAI

14. Projekto tinkamumo reikalavimai gauti paramą:

14.1. projektas prisideda prie šių taisyklių III skyriuje nurodytų tikslų įgyvendinimo;

14.2. projekto veiklos sritys (arba jų dalis) atitinka KPP priemonės trečiosios ir ketvirtosios veiklos sričių remiamas veiklas;

14.3. projektas atitinka EB horizontaliąsias sritis: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės (poveikis šių sričių atžvilgiu yra neutralus arba teigiamas);

14.4. projekte numatytos ir pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis finansuojamos išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

14.5. projekte pareiškėjas įsipareigoja be rašytinio Agentūros sutikimo nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

14.6. projektas įgyvendinamas tinkamu finansuoti laikotarpiu, t. y. pagal šių taisyklių 15 punkte išdėstytus reikalavimus;

14.7. projekte pareiškėjas pagrindžia, kad turi galimybių apmokėti numatytą projekto dalį (taikoma, kai bendra projekto vertė viršija didžiausią galimą gauti projektui įgyvendinti sumą ir kai pareiškėjas planuoja prie projekto įgyvendinimo prisidėti nuosavomis lėšomis).

VIII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI PROJEKTO IŠLAIDOS

15. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos su projekto įgyvendinimu susijusios išlaidos, patirtos nuo paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje datos iki projekto įgyvendinimo laikotarpio pabaigos. Paskutinis mokėjimo prašymas Agentūrai turi būti pateiktas per paramos sutartyje nustatytą laikotarpį, kuris negali būti ilgesnis kaip vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis. Projektai, pateikti 2013 metais ir kuriems skiriama parama, turi būti įgyvendinti ir paramos lėšos išmokėtos iki 2015 m. gruodžio 31 d., todėl paramos gavėjas turi suplanuoti projekto veiklą taip, kad jis pateiktų Agentūrai paskutinį mokėjimo prašymą ne vėliau kaip likus 3 mėn. iki 2015 m. gruodžio 31 d.

16. Skiriamos paramos dydis skaičiuojamas atsižvelgiant į tinkamas finansuoti projekto išlaidas. Paramos dydis negali viršyti paramos sumos, apskaičiuotos pagal šių taisyklių 1 priede nurodytą Paramos dydžio skaičiavimo metodiką.

17. Projekte turi būti numatytos visos išlaidos, susijusios su projekto įgyvendinimu, tačiau paramos lėšomis bus finansuojamos tik tinkamos finansuoti, būtinos projektui įgyvendinti ir neviršijančios nustatyto galimo didžiausio paramos dydžio išlaidos.

18. Tinkamomis finansuoti pripažįstamos išlaidos:

18.1. būtinos projektui vykdyti ir numatytos paramos sutartyje;

18.2. kai prekių, paslaugų, darbų pirkimai atlikti vadovaujantis XVI skyriuje numatyta tvarka;

18.3. patirtos įgyvendinant projektą, bet ne anksčiau nei paramos paraiškos užregistravimo Agentūroje data. Tačiau, jei parama projektui neskiriama arba projekto vykdytojo patirtos išlaidos nėra nurodytos šių taisyklių 19 punkte tinkamų finansuoti išlaidų sąraše arba jos patirtos nesilaikant šių taisyklių XVI skyriuje numatytos tvarkos, pareiškėjui šios išlaidos nefinansuojamos;

18.4. faktiškai patirtos ir užregistruotos paramos gavėjo apskaitoje, pagrįstos dokumentų originalais arba nustatyta tvarka patvirtintomis kopijomis.

19. Tinkamos finansuoti šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

19.1. pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis (paramos paraiškoje šios išlaidos pateikiamos bendrai):

19.1.1. susijusios su atsiskaitomosios sąskaitos, kuri skirta paramos lėšoms, atidarymu ir aptarnavimu;

19.1.2. viešinimo išlaidos, skirtos informavimo ir viešinimo priemonėms, nurodytoms šių taisyklių XXV skyriuje, įgyvendinti:

19.1.2.1. kai paramos suma iki 210 000,00 Lt – viešinimo išlaidoms gali būti skirta iki 5 proc. projektui įgyvendinti skirtos paramos sumos;

19.1.2.2. kai paramos suma yra nuo 210 000,01 Lt iki 280 000 Lt – viešinimo išlaidoms gali būti skirta iki 4 proc. projektui įgyvendinti skirtos paramos sumos;

19.1.2.3. kai paramos suma yra nuo 280 000,01 Lt iki 410 000 Lt – viešinimo išlaidoms gali būti skirta iki 3 proc. projektui įgyvendinti skirtos paramos sumos;

19.1.2.4. kai paramos suma yra nuo 410 001,01 Lt – viešinimo išlaidoms gali būti skirta iki 2 proc. projektui įgyvendinti skirtos paramos sumos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, *Žin.*, 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

19.2. pagal KPP priemonės trečiąją veiklos sritį:

19.2.1. vietos plėtros strategiją įgyvendinančių (VVG valdymo organo narių, vietos plėtros strategijos įgyvendinimą administruojančiųjų) asmenų mokymo-konsultavimo išlaidos:

19.2.1.1. mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) (tiesiogiai susijusio (-ių) su VVG gebėjimų įgyvendinti vietos plėtros strategiją ugdymu) organizavimo (mokomojo renginio, kurio dalyvių skaičius turi būti ne mažesnis kaip 8 asmenys, įkainis negali būti didesnis kaip 220 Lt/h, neįskaitant nakvynės išlaidų):

19.2.1.1.1. atlyginimas lektoriui (-iams) ir asistentui (darbo užmokestis įskaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei dirbama pagal darbo sutartį, arba atlygis pagal paslaugų sutartį (-is), kai paslaugas teikia juridinis (-iai) asmuo (-enys) arba Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymą (-as) turintis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys)). Teikiant paramos paraišką turi būti nurodyta, ar lektorių (-ius) ketinama samdyti pagal darbo, ar pagal paslaugų teikimo sutartį; jei mokomasis (-ieji) renginys (-iai) organizuojamas (-i) *LEADER* metodo įgyvendinimo klausimais, lektorius (-iai) turi būti iš konsultavimo įstaigos (-ų), akredituotos (-ų) Konsultavimo įstaigų ir konsultantų akreditavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. gegužės 18 d. įsakymu Nr. 3D-242 (*Žin.*, 2007, Nr. [57-2207](#); 2008, Nr. [48-1790](#)) nustatyta tvarka, arba šia tvarka akredituotas (-i) konsultantas (-ai) (akredituotų institucijų ir akredituotų konsultantų sąrašas pateikiamas ministerijos – www.zum.lt, ir Agentūros – www.nma.lt interneto svetainėse);

19.2.1.1.2. patalpų, kuriose bus organizuojamas (-i) mokomasis (-ieji) renginys (-iai), nuomos;

19.2.1.1.3. mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) medžiagos rengimo, įskaitant vertimo paslaugas, spausdinimo, rišimo ir dauginimo;

19.2.1.1.4. įrangos (mokomosios ir (arba) informacinės medžiagos demonstravimo technikos) nuomos;

19.2.1.1.5. kelionių ir (arba) transporto nuomos lektoriams, jų asistentams, mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) organizavimą administruojantiems asmenims, mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) klausytojams vykstant į renginio (-ių) vietą (-as) ir grįžtant iš jos (jų);

19.2.1.1.6. kanceliarinių prekių, skirtų mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) klausytojams;

19.2.1.1.7. ryšių ir pašto paslaugų, susijusių su mokymo kursų organizavimu;

19.2.1.1.8. lektoriaus (-ių), jo asistento (-ų), mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) organizavimą administruojančių asmenų, mokomojo (-ųjų) renginio (-ių) klausytojų aprūpinimo maistu ir nakvyne (nakvynės išlaidos tinkamos finansuoti tais atvejais, kai renginys yra dviejų ir daugiau dienų, t. y. dviejų dienų renginio metu galima 1 nakvynė, trijų dienų – 2 nakvynės ir t. t.);

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-535](#), 2009-07-23, *Žin.*, 2009, Nr. 89-3815 (2009-07-28), i. k. 1092330ISAK003D-535

19.2.2. nakvynės išlaidos, atsižvelgiant į mokomojo renginio trukmę, kai vykstama į mokomąjį renginį kitos VVG teritorijoje. Kelionių ir (arba) transporto nuomos išlaidos kompensuojamos mokomojo renginio organizatorių;

19.3. pagal KPP priemonės ketvirtąją veiklos sritį:

19.3.1. potencialių vietos projektų vykdytojų (VVG parengtoje vietos plėtros strategijoje numatyti vietos projektų pareiškėjai), gyvenančių ir (arba) veikiančių VVG teritorijoje, aktyvumo skatinimo išlaidos:

19.3.1.1. mokomojo-konsultacinio (-ių) ir informacinio (-ių) renginio (-ių), tiesiogiai susijusio (-ių) su potencialių vietos projektų vykdytojų gebėjimų įgyvendinti vietos projektus ugdymu, išskyrus mokymo, konsultavimo ir informavimo renginius, finansuojamus pagal 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos priemonę „Kaimo vietovių darbo jėgos persiorientavimas iš žemės ūkio į kitas veiklas“, organizavimo (informacinio renginio įkainis – ne daugiau kaip 1000 Lt; mokomojo renginio, kurio dalyvių skaičius negali būti mažesnis kaip 8 asmenys, įkainis negali būti didesnis kaip 220 Lt/h, neįskaitant nakvynės išlaidų):

19.3.1.1.1. atlyginimas lektoriui (-iams) ir asistentui (darbo užmokestis įskaitant visus darbdaviui ir jo darbuotojui (-ams) Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka privalomus mokėti mokesčius ir kitas su darbo teisiniais santykiais susijusias išmokas, jei dirbama pagal darbo sutartį, arba atlygis pagal paslaugų sutartį (-is), kai paslaugas teikia juridinis (-iai) asmuo (-enys) arba Nuolatinio Lietuvos gyventojų individualios veiklos vykdymo pažymą (-as) turintis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys)). Teikiant paramos paraišką turi būti nurodyta, ar ketinama lektorius samdyti pagal darbo ar pagal paslaugų teikimo sutartį; jei mokomasis (-ieji) ir (arba) informacinis (-iai) renginys (-iai) organizuojamas (-i) *LEADER* metodo įgyvendinimo klausimais, lektorius (-iai) turi būti iš konsultavimo įstaigos (-ų), akredituotos Konsultavimo įstaigų ir konsultantų akreditavimo taisyklių nustatyta tvarka, arba šia tvarka akredituotas (-i) konsultantas (-ai) (akredituotų institucijų ir akredituotų konsultantų sąrašas pateikiamas ministerijos – www.zum.lt, ir Agentūros – www.nma.lt interneto svetainėse);

19.3.1.1.2. patalpų, kuriose bus organizuojamas (-i) mokomasis (-ieji) ir (arba) informacinis (-iai) renginys (-iai), nuomos;

19.3.1.1.3. mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) medžiagos rengimo, įskaitant vertimo paslaugas, spausdinimo, rišimo ir dauginimo;

19.3.1.1.4. įrangos (mokomosios ir (arba) informacinės medžiagos demonstravimo technikos) nuomos;

19.3.1.1.5. kelionių ir (arba) transporto nuomos lektoriams, jų asistentams, mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) organizavimą administruojantiems asmenims, mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) klausytojams vykstant į renginio (-ių) vietą (-as) ir grįžtant iš jos (jų);

19.3.1.1.6. lektoriaus (-ių), jo asistento (-ų), mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) organizavimą administruojančių asmenų, mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) klausytojų aprūpinimo maistu ir nakvyne (nakvynės išlaidos tinkamos finansuoti tais atvejais, kai organizuojamas mokomasis renginys, atsižvelgiant į jo trukmę (dviejų ir daugiau dienų);

19.3.1.1.7. kanceliarinių prekių, skirtų mokomojo (-ųjų) ir informacinio (-ių) renginio (-ių) klausytojams;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, *Žin.*, 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

19.3.1.2. dalyvavimo konferencijose, parodose ir panašaus pobūdžio renginiuose, tiesiogiai susijusiuose su *LEADER* metodo įgyvendinimu (iki 40 proc. ketvirtosios veiklos srities lėšų), t. y. kelionės (nuvykimo ir grįžimo) ir (arba) transporto, transporto nuomos, dalyvio mokesčio (jei toks nustatytas), sveikatos draudimo (jei vykstama į užsienį), dienpinigių (jei vykstama į užsienį ir jei renginio organizatoriai nenumato renginio dalyvių

maitinimo), nakvynės. Išlaidų, susijusių su nakvyne ir dienpinigiais, tinkamumui nustatyti Agentūra gali vadovautis Dienpinigių ir gyvenamojo ploto nuomos normomis vykstantiems į užsienio komandiruotes, patvirtintomis Lietuvos Respublikos finansų ministro 1996 m. lapkričio 21 d. įsakymu Nr.116 (Žin., 1996, Nr. [114-2660](#); 2008, Nr. [41-1504](#)).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, Žin., 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

19.3.2. ryšių ir pašto paslaugų, susijusių su mokomojo (-ųjų) ir (arba) informacinio (-ių) renginio (-ių) organizavimu.

20. Netinkamos finansuoti išlaidos:

20.1. nenumatytos paramos sutartyje, nesusijusios su projektu, neįvardytos šių taisyklių VIII skyriuje ir neatitinkančios minėtame skyriuje nustatytų reikalavimų;

20.2. patirtos nesilaikant šių taisyklių 15 punkte nustatytų terminų.

21. Pirkimo ir (arba) importo pridėtinės vertės mokestis (toliau – PVM), kurį paramos gavėjas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. [35-1271](#)) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM paramos gavėjas į atskaitą neįtraukė) visais atvejais yra netinkamos finansuoti išlaidos iš paramos lėšų.

IX. KVIETIMAS TEIKTI PARAMOS PARAIŠKAS

22. Kvietimą teikti paramos paraiškas skelbia Agentūra pagal ministerijos patvirtintą grafiką. Kvietimo teikti paramos paraiškas skelbimas spausdinamas lietuvių kalba „Valstybės žinių“ priede „Informaciniai pranešimai“ ir viename iš nacionalinių dienraščių, taip pat interneto svetainėse („Valstybės žinių“ – www.valstybes-zinios.lt, ministerijos – www.zum.lt ir Agentūros – www.nma.lt).

23. Kvietimas teikti paramos paraiškas gali būti papildomai skelbiamas kituose leidiniuose, internete ir kitais būdais.

24. Paramos paraiškos renkamos taikant tęstinio paramos paraiškų priėmimo procedūrą, o vertinamos ir sprendimas dėl jų finansavimo priimamas atsižvelgiant į paramos paraiškos pateikimo datą.

X. PARAMOS PARAIŠKOS PILDYMAS, TEIKIMAS IR REGISTRAVIMAS

25. Paramos paraiškos forma pateikiama šių taisyklių 2 priede ir skelbiama ministerijos ir Agentūros interneto svetainėse (ministerijos – www.zum.lt ir Agentūros – www.nma.lt).

26. Paramos paraiška ir jos priedai pildomi lietuvių kalba. Kita kalba užpildyta paramos paraiška ir priedai nepriimami.

27. Paramos paraiška ir priedai (pateikiami 2 egzemplioriais (originalas ir kopija)) turi būti tinkamai užpildyti, pateikiant išsamią informaciją, ypač apie tai, kaip projektas padės pasiekti KPP numatytus tikslus, kokia bus jo nauda, kaip projektas prisideda prie priemonės bendrojo ir specialiojo tikslų įgyvendinimo, turi būti pagrįsta, kad projektas atitinka EB horizontaliąsias sritis (darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės), taip pat kad projektas turi tęstinumo galimybes. Pareiškėjas turi įsitikinti, kad paramos paraiškos byla yra tinkamai sukomplektuota.

28. Paramos paraiška ir jos priedai turi būti pateikti spausdintine ir elektronine (įrašyta į kompiuterinę laikmeną Word formatu) forma. Turi būti pateikiamas vienas paramos paraiškos originalas, kurio pirmajame puslapyje aiškiai nurodoma ORIGINALAS, ir paramos paraiškos kopija, kurios pirmajame puslapyje aiškiai nurodoma KOPIJA, ir užpildytos paramos paraiškos versija kompiuterinėje laikmenoje. Pateikiamos paramos paraiškos ir jos priedų originalas ir kopija turi būti įsegti į atskirus segtuvus.

29. Kiekvienas paramos paraiškos ir jos priedų originalo lapas turi būti pasirašytas pareiškėjo vadovo arba jo įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu (jei toks yra).

30. Kiekvienas paramos paraiškos ir jos priedų (originalo ir kopijos) lapas turi būti sunumeruotas.

31. Paramos paraiškos originalo ir jos kopijos turinys, įskaitant visus priedus, turi sutapti. Jeigu paramos paraiškos originalo ir (arba) kopijos, ir (arba) elektroninės versijos duomenys nesutampa, Agentūra vadovaujasi pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašu ir antspaudu (jei toks yra) patvirtintu paramos paraiškos originalu.

32. Prie nustatytos formos paramos paraiškos turi būti pridėti šie dokumentai:

32.1. projekto aprašas (projekto tikslas (-ai), planuojama veikla ir (arba) veiksmai tikslui (-ams) pasiekti (nurodant projekte planuojamos vykdyti veiklos įgyvendinimo seką ir terminus), siekiami rezultatai, ir pan.);

32.2. dokumentai, pagrindžiantys pareiškėjo galimybes apmokėti nustatytą projekto dalį (taikoma, kai bendra projekto vertė viršija didžiausią galimą gauti projektui įgyvendinti sumą ir jei pareiškėjas planuoja prie projekto įgyvendinimo prisidėti nuosavomis lėšomis).

33. Pareiškėjai gali pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, jų manymu, gali būti svarbūs vertinant projektą.

34. Paramos paraiškas ir reikalaujamus priedus iš pareiškėjų priima ir registruoja Agentūros Kontrolės departamento teritoriniai skyriai (toliau – Agentūros KDTS) pagal pareiškėjų buveinės vietą šių taisyklių 143 punkte nurodytais adresais.

35. Paramos paraiška turi būti įteikta asmeniškai pareiškėjo vadovo ar per įgaliotą asmenį (kartu pateikiamas įgaliojimas, patvirtintas pareiškėjo vadovo parašu ir antspaudu, jeigu toks yra). Kitais būdais (pvz., paštu, per kurjerį, faksu ar elektroniniu paštu ir t. t.) arba kitais adresais pateiktos paramos paraiškos nepriimamos.

36. Paramos paraišką pateikusiam pareiškėjui arba jo įgaliotam asmeniui įteikiamas paramos paraiškos registravimą įrodantis raštas.

37. Agentūrai užregistravus paramos paraišką, pareiškėjas negali teikti papildomos informacijos, jeigu jos nepareikalauja Agentūra, išskyrus atvejį, kai po paramos paraiškos užregistravimo keičiasi pareiškėjo duomenys. Į papildomą informaciją, kurią pareiškėjas pateikia savo iniciatyva, paramos paraiškos vertinimo metu neatsižvelgiama, išskyrus atvejus, kai informacija yra svarbi vertinant paramos paraišką ir kai dėl objektyvių priežasčių (pareiškėjas privalo pateikti Agentūrai dokumentus, pagrindžiančius papildomai teikiamos informacijos objektyvias vėlavimo priežastis) pareiškėjas negalėjo jos pateikti teikdamas paramos paraišką.

38. Jei po paramos paraiškos užregistravimo susiklostė tam tikros aplinkybės, iš esmės keičiančios projekto įgyvendinimo galimybes, pareiškėjas turi raštu pranešti Agentūrai apie pateiktos paramos paraiškos atšaukimą.

XI. PARAMOS PARAIŠKOS VERTINIMAS

39. Užregistruota paramos paraiška vertinama Agentūroje vadovaujantis KPP administravimo taisyklių nustatytais terminais.

40. Paramos paraiškų vertinimą sudaro šios dalys:

40.1. paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimas;

40.2. tinkamumo skirti paramą vertinimas.

41. Paramos paraiškos vertinamos, paramos paraiškų vertinimo procesas organizuojamas vadovaujantis Agentūros patvirtintais darbo procedūrų aprašais.

42. Tuo atveju, jei paramos paraiška perduota teisėsaugos institucijoms arba specialiosioms tarnyboms, paramos paraiškos administravimas sustabdomas iki teisėsaugos institucijų ar specialiųjų tarnybų išvadų pateikimo.

43. Jei projekto vertinimas reikalauja specifinių žinių, Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus. Prieš atlikdami vertinimą, nepriklausomi ekspertai pasirašo konfidencialumo ir nešališkumo deklaraciją.

XII. ADMINISTRACINĖS ATITIKTIES TIKRINIMAS

44. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimą atlieka Agentūra. Paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimo, kuris negali užtrukti daugiau kaip 10 darbo dienų, metu patikrinama, ar paramos paraiška yra tinkamai užpildyta ir ar pateikti visi šių taisyklių X skyriuje nurodyti dokumentai.

45. Tuo atveju, jei atliekant paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimą yra nustatoma, kad pareiškėjas pateikė ne visus reikalaujamus dokumentus ir (arba) paramos paraiška netinkamai užpildyta, pareiškėjo prašoma pateikti trūkstamus dokumentus ir (arba) patikslintus duomenis. Trūkstamai informacijai ir (arba) patikslintiems duomenims pateikti nustatomas 10 darbo dienų nuo pranešimo įteikimo terminas, per kurį pareiškėjas privalo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos arba įteikus asmeniškai pasirašytinai. Atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatomas ilgesnis terminas. Pranešimas taip pat išsiunčiamas elektroniniu paštu, jei paramos paraiškoje pareiškėjas tai nurodęs kaip pageidaujamą informacijos gavimo būdą. Per pranešime nustatytą laiką nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, pareiškėjui siunčiamas antras pranešimas, į kurį negavus atsakymo, paramos paraiška atmetama. Priėmusi sprendimą atmesti paramos paraišką, Agentūra per 5 darbo dienas nuo priimto sprendimo atmesti paramos paraišką parengia ir pareiškėjui išsiunčia informacinį pranešimą, nurodydamas paramos paraiškos atmetimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, *Žin.*, 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

46. Informaciją apie paramos paraiškų administracinės atitikties tikrinimo etapą ir rezultatus pareiškėjai gali rasti Agentūros administruojamame informaciniame portale.

XIII. TINKAMUMO SKIRTI PARAMĄ VERTINIMAS

47. Jei paramos paraiška atitiko visus administracinės atitikties reikalavimus, ji teikiama vertinti dėl tinkamumo skirti paramą.

48. Tuo atveju, kai administracinės atitikties reikalavimus atitinkančių paramos paraiškų prašomos paramos suma viršija šių taisyklių 11 punkte nustatyta tvarka patvirtintą paramos sumą, paramos paraiškos vertinamos ir sprendimas dėl jų finansavimo priimamas atsižvelgiant į paramos paraiškos pateikimo datą.

49. Tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustatoma, ar paramos paraiška yra tinkama finansuoti iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, numatytų Lietuvos Respublikos valstybės biudžete, galima paramos suma, suapvalinta iki sveikųjų skaičių, paramos lyginamoji dalis (paramos lyginamoji dalis nustatoma kaip procentinė išraiška, skaičiuojant nuo bendros tinkamų finansuoti išlaidų sumos). Netinkamas finansuoti ir nebūtinai projektui įgyvendinti išlaidas bei tinkamų finansuoti projekto išlaidų dalį, kurių nepadengia paramos lėšos, pareiškėjas privalo finansuoti pats. Turi būti įvertinta:

49.1. pareiškėjo tinkamumas pagal šių taisyklių V ir VI skyriuose išdėstytus reikalavimus;

49.2. paramos paraiškos atitiktis šių taisyklių VII skyriuje numatytiems tinkamumo reikalavimams.

50. Tinkamumo skirti paramą projektui įgyvendinti vertinimą Agentūra turi organizuoti bendradarbiaudama su pareiškėju, t. y. Agentūrai pateikus pastabas dėl paramos paraiškos ar jos priedų atitikties tinkamumo kriterijams, pareiškėjas gali šiuos dokumentus ir (arba) duomenis patikslinti, išskyrus prašomą paramos sumą ir bendrą projekto vertę. Pareiškėjui siunčiamas pranešimas, kuriame nurodoma, kokios informacijos ir (arba) dokumentų trūksta ir (arba) kokius duomenis reikia patikslinti, taip pat paprašoma pagrįsti, kad papildomi dokumentai ir (arba) informacija, ir (arba) patikslinti duomenys neturės neigiamos įtakos

projekte numatytiems tikslams pasiekti. Pranešime turi būti nurodomas iki 10 darbo dienų terminas, per kurį pareiškėjas privalo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus ir (arba) patikslinti duomenis. Atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatomas ilgesnis terminas. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms po jo išsiuntimo registruotu laišku arba įteikus pareiškėjui pasirašytinai. Pranešimas taip pat išsiunčiamas elektroniniu paštu, jeigu paraiškoje pareiškėjas yra nurodęs tokį pageidaujamą informacijos gavimo būdą. Per nustatytą laiką nepateikus reikalaujamų dokumentų ar trūkstamos informacijos, pareiškėjui siunčiamas antras pranešimas, į kurį per pranešime nurodytą terminą negavus atsakymo, paramos paraiška atmetama. Prieš priimdama sprendimą atmesti paramos paraišką, Agentūra turi išnagrinėti nustatytus neatitikimus, papildomos informacijos, duomenų ir dokumentų nepateikimo aplinkybes ir įsitikinti, kad atmetimas yra pagrįstas, o paramos paraiškos vertinimą atlikę vertintojai nepažeidė nustatytų darbo procedūrų. Apie sprendimą atmesti paramos paraišką Agentūra per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo registruotu laišku išsiunčia informacinį pranešimą pareiškėjui, nurodydama paramos paraiškos atmetimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, *Žin.*, 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, *Žin.*, 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

51. Jei Agentūra tinkamumo skirti paramą vertinimo metu nustato, kad tinkamų finansuoti išlaidų dydis ir galimas didžiausias paramos dydis skiriasi nuo paramos paraiškoje pateiktų tinkamų finansuoti išlaidų ir prašomos paramos dydžių, iki sprendimo dėl paramos paraiškos atrankos priėmimo, Agentūra turi raštu informuoti pareiškėją ir suderinti su pareiškėju, ar jis sutinka įgyvendinti projektą su Agentūros nustatytais didžiausiojo dydžio tinkamomis finansuoti išlaidomis ir parama. Pareiškėjui nesutikus su Agentūros nustatytais didžiausiojo dydžio tinkamomis finansuoti išlaidomis bei parama, paramos paraiška atmetama.

52. Apie priimtą sprendimą atmesti paramos paraišką Agentūra registruotu laišku informuoja pareiškėją per 5 darbo dienas nuo tokio sprendimo priėmimo išsiųsdama jam raštą, kuriame nurodo paramos paraiškos atmetimo priežastis, teisinį pagrindimą bei tokio sprendimo apskundimo tvarką.

53. Informaciją apie paramos paraiškų tinkamumo skirti paramą vertinimo etapą ir rezultatus pareiškėjai gali rasti Agentūros interneto svetainėje adresu www.nma.lt.

XIV. PARAMOS PARAIŠKŲ TVIRTINIMAS IR PARAMOS SUTARČIŲ SUDARYMAS

54. Agentūra, įvertinusi paramos paraiškas, pateiktas pagal KPP priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis, priima sprendimą dėl paramos paraiškų atrankos. Galutinis sprendimas dėl paramos skyrimo įteisinamas Agentūros direktoriaus įsakymu. Priėmusi sprendimą skirti paramą, Agentūra ministerijai per 5 darbo dienas teikia paramos paraiškų vertinimo rezultatų suvestinę ir sprendimą dėl paramos paraiškų atrankos.

55. Priimant sprendimą dėl paramos skyrimo turi būti užtikrinama, kad, sudarius paramos sutartis, nebūtų viršyta KPP priemonės trečiajai ir ketvirtajai veiklos sritims nustatyta didžiausioji leistina įsipareigojimų suma.

56. Agentūra apie sprendimą dėl paramos skyrimo ar neskyrimo informuoja pareiškėjus registruotu laišku per 5 darbo dienas nuo sprendimo dėl paramos paraiškų atrankos priėmimo. Tuo atveju, jei su pareiškėju sudaroma paramos sutartis, Agentūra apie sprendimą skirti paramą gali informuoti pareiškėją siūlydama pasirašyti paramos sutartį.

57. Informacija apie paramos gavėjus, nurodant paramos paraiškos kodą, paramos gavėjo pavadinimą, projekto pavadinimą ir skirtą paramos sumą, skelbiama Agentūros interneto svetainėje adresu: www.nma.lt. Taip pat nurodomas bendras registruotų paramos paraiškų ir paramos paraiškų, kurioms priimtas sprendimas skirti paramą, skaičius ir vertė.

58. Priėmus sprendimą finansuoti projektą:

58.1. jeigu paramos sutarčiai rengti reikalingi papildomi duomenys ir (arba) dokumentai, Agentūra per 3 darbo dienas išsiunčia pareiškėjui informacinį laišką, kuriame prašo per 10 darbo dienų nuo informacinio laiško gavimo dienos pateikti papildomus duomenis ir (arba) dokumentus. Informacinis laiškas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms po jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos arba įteikus asmeniškai pasirašytinai. Pareiškėjui juos atsiuntus, per 10 darbo dienų Agentūra pagal šiai KPP priemonei taikomą Paramos sutarties pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemones pavyzdinę formą, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. 3D-70 (Žin. 2008, Nr. 23-856), parengia, suderina su pareiškėju ir išsiunčia pareiškėjui pasirašyti paštu registruotu laišku arba kviečia pareiškėją atvykti į Agentūrą pasirašyti suderintą paramos sutartį ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutartį galiojimo terminą, kuris bendruoju atveju negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo pasiūlymo išsiuntimo dienos. Agentūrai ir pareiškėjui susitarus, šis terminas gali būti pratęstas;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

58.2. jeigu paramos sutarčiai rengti papildomi duomenys ir (arba) dokumentai nereikalingi, per 10 darbo dienų Agentūra pagal KPP priemonei taikomą pavyzdinės paramos sutarties formą parengia, suderina su pareiškėju ir išsiunčia pareiškėjui pasirašyti paštu registruotu laišku arba kviečia pareiškėją atvykti į Agentūrą pasirašyti suderintą paramos sutartį ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutartį galiojimo terminą, kuris negali būti ilgesnis kaip 10 darbo dienų nuo pasiūlymo išsiuntimo dienos. Agentūrai ir pareiškėjui susitarus šis terminas gali būti pratęstas.

59. Pareiškėjui per Agentūros nustatytą terminą nepasirašius paramos sutarties, parama pareiškėjui neskiriama. Agentūra apie tai per 10 darbo dienų informuoja ministeriją.

60. Pareiškėjas, prieš pasirašydamas paramos sutartį:

60.1. pateikti patikslintas projekto įgyvendinimo laikotarpiu (kiekvieniems metams) numatytas patirti išlaidas (pagal šių taisyklių 19 punkte nustatytas tinkamas finansuoti išlaidų kategorijas), projekto įgyvendinimo planą ir biudžetą;

60.2. privalo atsidaryti banke atskirą paramos lėšoms atsiskaitomąją sąskaitą.

61. Pareiškėjas, pasirašęs paramos sutartį, tampa paramos gavėju.

62. Paramos gavėjas paramos sutartyje turi įsipareigoti:

62.1. be rašytinio Agentūros sutikimo nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

62.2. nustatytais terminais (ne mažiau kaip prieš 5 darbo dienas) informuoti Agentūros KDTS apie kiekvieną organizuojamą mokomąjį ir (arba) informacinį renginį;

63. Informacija apie pasirašytas paramos sutartis skelbiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, nurodant paramos gavėjo pavadinimą, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir skirtą paramos sumą, taip pat nurodomas bendras pasirašytų sutarčių skaičius ir vertė.

XV. SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS

64. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutinkantis su Agentūros ir (arba) ministerijos priimtais sprendimais, veikimu arba neveikimu, susijusiais su paramos paraišku, pateiktą pagal priemonę, administravimu, vertinimu, atranka ir mokėjimo prašymų administravimu, turi teisę apskusti jų sprendimus šiame skyriuje nustatyta tvarka.

65. Agentūros konkrečių valstybės tarnautojų ir (arba) darbuotojų veiksmus (neveikimą), pareiškėjas gali apskusti Agentūros vadovui raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius veiksmus (neveikimą).

66. Agentūros sprendimus, veikimą arba neveikimą pareiškėjas gali apskųsti ministerijai raštu per 15 darbo dienų nuo tos dienos, kai jis sužinojo ar turėjo sužinoti apie tokius Agentūros sprendimus ar veiksmus (neveikimą).

67. Skundams nagrinėti Agentūra ir (arba) ministerija gali sudaryti specialią komisiją ir patvirtinti jos darbo reglamentą.

68. Pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas, nesutikdamas su Agentūros ar ministerijos sprendimais, veikimu ar neveikimu, gali tiesiogiai kreiptis į Vyriausiąją administracinių ginčų komisiją arba administracinę teismedžią teisės aktų nustatyta tvarka.

XVI. PIRKIMO PROCEDŪROS

69. Paramos gavėjai, kurie pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymą (Žin., 1996, Nr. [84-2000](#); 2006, Nr. [4-102](#)) yra perkančiosios organizacijos, prekių, paslaugų ar darbų pirkimą privalo organizuoti vadovaudamiesi šio įstatymo nuostatomis.

70. Paramos gavėjas, numatantis organizuoti viešuosius pirkimus, išskyrus pirkimus, atliekamus taikant viešųjų supaprastintų pirkimų procedūrą, atsižvelgdamas į preliminarų viešųjų pirkimų organizavimo grafiką, turi iš anksto pateikti Agentūrai ir suderinti su ja tokią informaciją:

70.1. pasirinktą viešojo pirkimo procedūrą ir motyvus dėl tokios procedūros pasirinkimo;

70.2. viešojo pirkimo skelbimo turinį ir pirkimo dokumentus.

71. Įvykdęs viešojo pirkimo procedūrą, paramos gavėjas privalės pateikti Agentūrai informaciją apie pirkimo procedūros rezultatus ir suderinti su ja viešojo pirkimo-pardavimo sutarties projektą.

72. Paramos gavėjas, numatantis organizuoti viešuosius pirkimus, atliekamus taikant viešųjų supaprastintų pirkimų procedūrą, viešųjų pirkimų dokumentus derina su Agentūros KDTs.

73. Projekto įgyvendinimo išlaidos, patirtos pagal prekių, paslaugų ar darbų pirkimo sutartį, sudarytas nesilaikant šiame taisyklių skyriuje nurodytų reikalavimų, laikomos netinkamomis finansuoti.

XVII. MOKĖJIMO PRAŠYMO PATEIKIMAS IR PATEIKIMO TERMINAS

74. Paramos gavėjas po kiekvieno projekto įgyvendinimo etapo, kaip numatyta paramos sutartyje, pateikia mokėjimo prašymą.

75. Mokėjimo prašymo forma ir informacija apie pridedamus dokumentus pateikiama Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt.

76. Teikiant avanso, tarpinį ar galutinį mokėjimo prašymą pildoma mokėjimo prašymo forma.

77. Paramos gavėjas mokėjimo prašymą ir susijusius dokumentus turi pateikti lietuvių kalba. Kita kalba pateikti dokumentai nepriimami. Paramos gavėjas turi įsitikinti, kad jo pateiktas mokėjimo prašymas tinkamai sukomplektuotas.

78. Kartu su mokėjimo prašymu paramos gavėjas turi pateikti išlaidų apmokėjimo įrodymo ir išlaidų pagrindimo dokumentus. Visos projekto įgyvendinimo išlaidos turi būti pagrįstos apskaitos dokumentais, turinčiais visus Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [99-3515](#)) 13 straipsnyje nustatytus apskaitos dokumentų rekvizitus.

79. Mokėjimo prašymus kartu su reikalaujamais priedais iš paramos gavėjų priima ir registruoja Agentūros KDTs šių taisyklių 143 punkte nurodytais adresais pagal paramos gavėjo buveinės vietą.

80. Mokėjimo prašymai turi būti įteikti laiku (paramos sutartyje nustatytais terminais) asmeniškai paramos gavėjo vadovo arba jo įgalioto asmens. Įgaliojimas tvirtinamas projekto vykdytojo vadovo parašu ir antspaudu (jeigu jį privaloma turėti). Kitais būdais (pvz., paštu,

faksu arba elektroniniu paštu) arba kitais adresais pateikti mokėjimo prašymai nebus priimami.

81. Paramos gavėjas turi pateikti vieną mokėjimo prašymo originalą, ant kurio aiškiai nurodoma ORIGINALAS, ir vieną kopiją, ant kurios nurodoma KOPIJA, ir pridedamų dokumentų originalus ir kopijas. Pateikiami dokumentų originalai pažymimi atitinkamu spaudu ir grąžinami paramos gavėjui, o toliau vertinti pasilieka kopijos, patvirtintos spaudu TIKRA. Pateikiamo mokėjimo prašymo ir jo priedų originalas ir kopija turi būti įsegti į atskirus segtuvus. Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų originalo lapas turi būti pasirašytas pareiškėjo vadovo arba jo įgalioto asmens ir patvirtintas antspaudu (jei toks yra). Kiekvienas mokėjimo prašymo ir jo priedų (originalo ir kopijos) lapas turi būti sunumeruotas.

82. Jeigu projekto vykdytojas, įgyvendindamas projektą, prie mokėjimo prašymo Agentūrai pateikia tam tikrus dokumentus vieną kartą, su vėlesniais mokėjimo prašymais jų pakartotinai teikti nereikalaujama, išskyrus atvejus, kai po dokumentų pateikimo buvo daromi jų pakeitimai. Teikiant vėlesnius mokėjimo prašymus, susijusius su projekto įgyvendinimu, Agentūrai pateikiama ši informacija, susijusi su anksčiau prie mokėjimo prašymo pateiktais dokumentais: anksčiau pateikto dokumento pavadinimas ir numeris (jei toks yra), mokėjimo prašymo, prie kurio buvo pateiktas dokumentas, data ir numeris.

83. Mokėjimo prašymų pateikimo terminai nustatomi paramos sutartyje.

84. Jei paramos sutartyje numatyta, kad paramos gavėjas projekto dalį finansuoja iš nuosavų lėšų (įnašas pinigais), kiekviename mokėjimo prašyme deklaruota tinkamų finansuoti išlaidų suma apmokama taip, kad būtų išlaikytas paramos sutartyje nustatytas paramos ir nuosavų lėšų santykis.

85. Pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, taikomos sankcijos, numatytos šių taisyklių XXII skyriuje. Pavėluotai teikiami mokėjimo prašymai priimami 25 darbo dienas nuo paramos sutartyje nustatytos datos. Vėliau pateikti mokėjimo prašymai nepriimami.

86. Jeigu paramos gavėjas dėl rimtų priežasčių nori pratęsti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, jis iki nustatyto termino pabaigos turi Agentūrai pateikti argumentuotą prašymą dėl termino pratęsimo (sutarties keitimo). Agentūrai priėmus sprendimą atidėti mokėjimo prašymo pateikimo terminą, keičiama paramos sutartis.

87. Mokėjimo prašymą pateikus pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių, paramos gavėjas turi Agentūrai raštu paaiškinti vėlavimo priežastis ir pateikti dokumentus, pagrindžiančius vėlavimo priežastis.

88. Paramos gavėjų atsiskaitymai su tiekėjais turi būti vykdomi tik per finansines institucijas.

XVIII. MOKĖJIMO PRAŠYMO TIKRINIMAS, VERTINIMAS IR TVIRTINIMAS

89. Užregistravus mokėjimo prašymą, atliekamas jo administracinės atitikties tikrinimas, kurio metu nustatoma, ar pateikti visi reikalingi dokumentai, ar tinkamai užpildytas mokėjimo prašymas.

90. Jeigu paramos gavėjo pateiktas mokėjimo prašymas neteisingai užpildytas, trūksta duomenų, jam siunčiamas pranešimas apie tikrinimo metu nustatytus trūkumus. Jiems pašalinti paramos gavėjui nustatomas iki 10 darbo dienų terminas nuo pranešimo įteikimo. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos arba įteikus asmeniškai pasirašytinai. Atsižvelgiant į trūkstamos informacijos ar dokumentų specifiką, gali būti nustatytas ilgesnis terminas (tačiau ne ilgesnis kaip 30 darbo dienų). Per nustatytą laiką nepateikus reikiamų dokumentų ar nepatikslinus duomenų, siunčiamas antras pranešimas, į kurį neatsakius, mokėjimo prašymas yra atmetamas arba vertinamas pagal turimus duomenis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

91. Po administracinės atitikties tikrinimo (ir po patikros vietoje, jei ji buvo atlikta) mokėjimo prašymai kartu su pridedamais dokumentais bei Agentūros darbuotojų užpildytais darbo dokumentais perduodami kitam vertinimo etapui.

92. Vertinant mokėjimo prašymą, nustatoma, kokios išlaidos buvo patirtos pagrįstai ir kokia nuo jų yra skaičiuojama paramos suma.

93. Jei Agentūroje vertinant mokėjimo prašymą kyla neaiškumų, paramos gavėjui siunčiamas pranešimas, kuriame prašoma per nustatytą 10 darbo dienų terminą nuo pranešimo įteikimo pateikti trūkstamą informaciją ir (arba) dokumentus. Pranešimas laikomas įteiktu praėjus 7 darbo dienoms nuo jo išsiuntimo paštu registruotu laišku dienos arba įteikus asmeniškai pasirašytinai. Jei per nustatytą laiką paramos gavėjas neatsako į Agentūros paklausimą ir nepateikia prašomų duomenų, siunčiamas antras pranešimas, į kurį neatsakius, mokėjimo prašymas yra vertinamas pagal turimus duomenis. Jei paramos gavėjas dėl objektyvių priežasčių vėluoja pateikti prašomą informaciją, apie tai turi pranešti raštu argumentuodamas vėlavimo priežastis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, *Žin.*, 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

94. Jei vertinant mokėjimo prašymą kyla įtarimų, kad dokumentuose pateikta neteisinga informacija, atliekama užsakomoji patikra vietoje.

95. Įvertinus mokėjimo prašymą, priimamas sprendimas:

95.1. atmesti mokėjimo prašymą;

95.2. išmokėti dalį prašomos paramos sumos;

95.3. išmokėti visą prašomą paramos sumą.

96. Jei priimamas sprendimas išmokėti visą prašomą paramos sumą, lėšos pervedamos į paramos gavėjo nurodytą atsiskaitomąją sąskaitą.

97. Jei priimamas sprendimas dėl mokėjimo prašymo atmetimo ar dalies prašomos paramos sumos išmokėjimo, Agentūra per 10 darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo raštu informuoja paramos gavėją, nurodydama tokio sprendimo motyvus ir sprendimo apskundimo tvarką.

98. Agentūra turi įvertinti mokėjimo prašymą ir pateikti pinigų užsakymo paraiškas ministerijai per 60 kalendorinių dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo ir užregistravimo Agentūros KDTS datos. Tais atvejais, kai vertinant mokėjimo prašymą Agentūra prašo paramos gavėjo pateikti trūkstamus duomenis arba ištaisyti nurodytus mokėjimo prašymo trūkumus, mokėjimo prašymas turi būti įvertintas ir pinigų užsakymo paraiška ministerijai turi būti pateikta per 90 kalendorinių dienų nuo mokėjimo prašymo gavimo ir užregistravimo Agentūros KDTS datos.

XIX. PARAMOS IŠMOKĖJIMO TVARKA

99. KPP priemonės trečiajai ir ketvirtajai veiklos sritims taikomas išlaidų kompensavimo mokėjimo būdas ir išlaidų kompensavimo su avanso mokėjimu būdas.

100. Pagal išlaidų kompensavimo su avansu mokėjimu būdą:

100.1. avanso dydis paramos gavėjui negali būti didesnis nei 40 procentų paramos sumos;

100.2. pasirašius paramos sutartį paramos gavėjas pateikia mokėjimo prašymą, pagal kurį išmokamas paramos sutartyje nustatyto dydžio avansas ar avanso dalys;

100.3. paramos gavėjas paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus;

100.4. kai bendra pagal paramos gavėjo pateiktus mokėjimo prašymus kompensuota ir avansu paramos gavėjui išmokėta suma pasiekia projektui įgyvendinti skirtą paramos sumą, projekto įgyvendinimo išlaidos toliau nekompensuojamos;

100.5. baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas ir galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą;

100.6. Agentūra, išnagrinėjusi galutinį mokėjimo prašymą ir nustačiusi, kad:

100.6.1. paramos gavėjas gavo palūkanų už jam pervestas avanso lėšas – jam palūkanų sumą atima iš paramos sumos. Paramos gavėjas turi pateikti dokumentus apie gautas palūkanas;

100.6.2. paramos gavėjui buvo išmokėta didesnė paramos suma nei pripažinta tinkama finansuoti paramos lėšomis – Agentūra, vadovaudamasi paramos sutarties nuostatomis, pareikalauja paramos gavėjo grąžinti perviršio sumas;

100.7. paramos gavėjui rekomenduojama teikti iki trijų mokėjimo prašymų per metus, neįskaitant mokėjimo prašymo, kuriuo prašoma avanso.

101. Pagal išlaidų kompensavimo būdą:

101.1. paramos gavėjas pradeda įgyvendinti projektą savo lėšomis ir paramos sutartyje nustatytu periodiškumu teikia Agentūrai mokėjimo prašymus, kuriuose deklaruoja patirtas ir apmokėtas išlaidas, pridėdamas išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentus. Paramos sutartyje taip pat nustatomas galutinio mokėjimo prašymo pateikimo terminas;

101.2. baigęs įgyvendinti projektą, paramos gavėjas pateikia Agentūrai galutinį mokėjimo prašymą, kuriame deklaruoja visas per laikotarpį nuo paskutinio mokėjimo prašymo patirtas ir apmokėtas tinkamas finansuoti išlaidas bei galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą;

101.3. paramos gavėjui rekomenduojama pateikti iki keturių mokėjimo prašymų per metus.

102. Agentūra, įvertinusi mokėjimo prašymą ir priėmusi sprendimą dėl jo apmokėjimo, laikydamosi terminų, nurodytų šių taisyklių 98 punkte, rengia pinigų užsakymo paraiškas ir teikia jas ministerijai. Rengdama pinigų užsakymo paraiškas Agentūra užtikrina, kad išmokant lėšas paramos gavėjams nebūtų viršyta KPP priemonės trečiajai ir ketvirtajai veiklos sritims nustatyta didžiausioji leistina išpareigojimų suma.

103. Ministerija per 5 darbo dienas nuo tinkamai užpildytų pinigų užsakymo paraiškų gavimo ir užregistravimo ministerijoje dienos, jas patikrina ir parengia bei pateikia mokėjimo paraiškas Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Valstybės išdo departamentui dėl lėšų pervedimo į Agentūros nurodytą sąskaitą.

104. Lietuvos Respublikos finansų ministerijos Valstybės išdo departamentas mokėjimo paraiškas apmoka vadovaudamasis Valstybės biudžeto lėšų išdavimo iš valstybės išdo sąskaitos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2000 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 195 (Žin., 2000, Nr. [65-1976](#); 2007, Nr. 90-3604), nuostatomis.

105. Gavusi lėšas, Agentūra per 3 darbo dienas jas perveda paramos gavėjams.

XX. PATIKROS

106. Bet kuriame paramos paraiškų bei mokėjimo prašymų administravimo etape Agentūra gali atlikti patikrą vietoje. Patikros vietoje metu tikrinami pareiškėjo ir (arba) paramos gavėjo paramos paraiškoje ir jos prieduose bei mokėjimo prašymuose, ataskaitose pateikti duomenys ir jų atitiktis tikrovei.

107. Jei pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę audituoti ir kontroliuoti, kaip yra vykdomas projektas, apžiūrėti vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas projektas ir (arba) kaip vykdoma veikla po paramos skyrimo ir (arba) projekto pabaigos, tai laikoma priemonės paramos gavimo ir naudojimo sąlygų pažeidimu.

108. Apie patikrą vietoje pareiškėjui ir (arba) paramos gavėjui pranešama iš anksto, jeigu toks išankstinis paramos gavėjo informavimas neturės neigiamos įtakos patikros vietoje rezultatams. Apie patikrą vietoje pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas informuojamas ne anksčiau kaip prieš 48 valandas iki patikros vietoje atlikimo.

109. Atlikdamas projekto patikrą vietoje, Agentūros darbuotojas pildo patikros vietoje ataskaitą. Projekto patikros vietoje metu tikrinama, ar:

109.1. pareiškėjo pateiktoje paramos paraiškoje, paramos gavėjo mokėjimo prašymuose ir projekto įgyvendinimo ataskaitose nurodyta informacija yra teisinga;

109.2. paramos gavėjo kartu su mokėjimo prašymais teiktos išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų kopijos atitinka šių dokumentų originalus;

109.3. atlikti darbai, suteiktos paslaugos ir įsigytos prekės, už kurias paramos gavėjas atsiskaitė Agentūrai;

109.4. nepasikeitė duomenys, turintys įtakos paramos poreikiui nustatyti;

109.5. nėra padaryta EB ir nacionalinių teisės aktų pažeidimų paramos gavėjui naudojant paramos lėšas;

109.6. paramos gavėjas įgyvendina projekto viešinimo ir informavimo priemones, nurodytas šių taisyklių XXV skyriuje;

109.7. paramos gavėjas atskirai tvarko projekto įgyvendinimo apskaitą, saugo šių taisyklių 132 punkte nurodytus dokumentus;

109.8. paramos gavėjas laikosi paramos sutarties specialiųjų sąlygų (jei jos yra nustatytos).

110. Kitus projekto patikros vietoje tikrinimo elementus Agentūra nustato rengdama patikros vietoje ataskaitą ir atsižvelgdama į priemonės trečiosios ir ketvirtosios veiklos sričių pobūdį.

111. Agentūra, atlikusi projekto patikrą vietoje, privalo pareiškėją arba paramos gavėją supažindinti su patikros vietoje ataskaita ir paprašyti, kad pareiškėjas arba paramos gavėjas ją pasirašytų.

112. Projekto patikros vietoje metu nustačiusi neesminių neatitikimų, kurie nepažeidžia paramos sutarties ir kurie gali būti ištaisyti paramos gavėjo, Agentūra suformuluoja reikalavimus paramos gavėjui ir nustato terminą, per kurį šie reikalavimai turi būti įvykdyti. Apie reikalavimus ir jų įvykdymo terminus Agentūra raštu informuoja paramos gavėją. Apie reikalavimų įvykdymą paramos gavėjas turi pranešti Agentūrai pateikdamas projekto įgyvendinimo ataskaitą, jei Agentūra nenurodo ko kita.

113. Nustačiusi paramos sutarties pažeidimų, Agentūra sustabdo paramos gavėjo mokėjimo prašymų nagrinėjimą, apie nustatytus paramos sutarties pažeidimus informuoja ministeriją ir prašo sustabdyti paramos lėšų išmokėjimą, kol paramos gavėjas pašalins nustatytus pažeidimus. Paramos lėšų išmokėjimas gali būti atnaujintas tik paramos gavėjui pašalinus visus nustatytus pažeidimus.

114. Jei Agentūra, atlikusi patikrą vietoje, įtaria, kad pareiškėjo ar paramos gavėjo pažeidimai yra nusikalstamo pobūdžio, ji nedelsdama, bet ne vėliau kaip per 5 darbo dienas apie tai informuoja ministeriją, Lietuvos Respublikos finansų ministeriją, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

XXI. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO ATASKAITOS

115. Paramos gavėjas teikia Agentūrai šias projekto įgyvendinimo ataskaitas ir veiklą pagrindžiančius dokumentus:

115.1. projekto įgyvendinimo laikotarpiu, per 20 kalendorinių dienų praėjus kiekvieniems kalendoriniams metams – informaciją apie projekto įgyvendinimo eigą;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-535](#), 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 89-3815 (2009-07-28), i. k. 1092330ISAK003D-535

Nr. [3D-660](#), 2009-09-09, Žin., 2009, Nr. 110-4687 (2009-09-14), i. k. 1092330ISAK003D-660

115.2. kartu su galutiniu mokėjimo prašymu – galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą, praėjusių ataskaitinių metų finansinės atskaitomybės dokumentus, dokumentus, šių taisyklių 132.7 punkte ir kitus Agentūros pareikalautus dokumentus.

116. Gavusi informaciją apie projekto įgyvendinimo eigą arba projekto įgyvendinimo ataskaitą, Agentūra ją išnagrinėja per 20 darbo dienų ir nustato, ar paramos gavėjas laikosi paramos sutartyje nustatytų sąlygų. Įvertinusi ataskaitą, Agentūra:

116.1. ją priima kaip tinkamą;

116.2. paprašo paramos gavėjo papildomos informacijos per nustatytą terminą ir (arba) nusprendžia atlikti projekto patikrą vietoje;

116.3. atmeta, išdėstydamas atmetimo motyvus, ir nustato 10 darbo dienų terminą, per kurį paramos gavėjas turi ištaisyti pateiktos informacijos, ataskaitos ar projekto įgyvendinimo eigos trūkumus ir pateikti naują informaciją apie projekto įgyvendinimo eigą arba naują galutinę projekto įgyvendinimo ataskaitą.

117. Jeigu paramos gavėjas laiku nepateikia informacijos apie projekto įgyvendinimo eigą arba galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos, Agentūra apie tai raštu primena paramos gavėjui ir nustato terminą (ne ilgesnį kaip 20 darbo dienų) atitinkamiems dokumentams pateikti. Paramos gavėjas gali raštu prašyti pratęsti dokumentų pateikimo terminą, nurodydamas priežastis.

118. Jeigu paramos gavėjas informacijos apie projekto įgyvendinimo eigą arba galutinės projekto įgyvendinimo ataskaitos laiku nepateikia ir po priminimo, arba Agentūra ją atmeta 3 kartus, Agentūra gali inicijuoti projekto vykdymo sustabdymą, nutraukimą ir (arba) suteiktos paramos ar jos dalies grąžinimą.

XXII. SANKCIJOS

119. Paramos gavėjui nesilaikant ar pažeidžiant paramos sutarties sąlygas numatomos trys privalomų sankcijų rūšys:

119.1. paramos sumažinimas;

119.2. paramos neskylimas;

119.3. paramos grąžinimas.

120. Paramos sumažinimas:

120.1. taikomas pavėluotai pateikus mokėjimo prašymą, t. y. per 25 darbo dienas nuo paramos sutartyje nustatytos datos. Tokiu atveju mokėjimo prašymo pagrindu mokėtina paramos suma mažinama 0,5 proc. už kiekvieną pavėluotą darbo dieną. Ši sankcija netaikoma, kai mokėjimo prašymas pateikiamas pavėluotai dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybių;

120.2. taikomas, jeigu Agentūra, išnagrinėjusi paramos gavėjo mokėjimo prašymą, nustato, kad kai paramos gavėjo mokėjimo prašyme prašoma paramos suma daugiau kaip 3 proc. viršija paramos gavėjui mokėtiną sumą, nustatytą išnagrinėjus mokėjimo prašymo pagrįstumą; mokėtina paramos suma turi būti sumažinama tų abiejų sumų skirtumu;

120.3. taikomas, jeigu Agentūra patikrą vietoje metu nustato reikalavimų neatitinkančias išlaidas (jeigu paramos gavėjas gali įrodyti, kad ne dėl jo kaltės buvo įtraukta reikalavimų neatitinkanti suma, ši sankcija netaikoma);

120.4. taikomas, jei paramos gavėjas nustatytais ir su Agentūra suderintais terminais (ne mažiau kaip prieš 5 darbo dienas) neinformuoja Agentūros apie kiekvieną organizuojamą mokomąjį-konsultacinį ir (arba) informacinį renginį;

120.5. taikomas, jei paramos gavėjas nesaugo dalyvavimo konferencijose, parodose ir panašaus pobūdžio renginiuose, tiesiogiai susijusiuose su *LEADER* metodo įgyvendinimu (pagal KPP priemonės ketvirtąją veiklos sritį) ataskaitų.

121. Parama neskiriama:

121.1. kai projekto vykdytojas per 25 darbo dienas nepateikia paramos sutartyje nustatyta tvarka ir terminais mokėjimo prašymų;

121.2. Agentūrai nustačius, kad pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas sąmoningai pateikė klaidingą informaciją arba nuslepia informaciją, turinčią reikšmės priimant sprendimą suteikti paramą arba tinkamai kontroliuoti paramos sutarties vykdymą. Tuo atveju, jei paramos suma jau sumokėta, ji turi būti grąžinama;

121.3. nesudaro sąlygų ar neleidžia asmenims, turintiems teisę tai daryti, apžiūrėti vietoje ir (arba) patikrinti, kaip įgyvendinamas projektas;

121.4. Agentūrai nustačius bent vieną iš šių pažeidimų (apribojama pareiškėjo galimybė teikti paramos paraišką pagal tą pačią priemonę tais pačiais, taip pat ir kitais metais):

121.4.1. paramos gavėjas netvarko buhalterinės apskaitos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

121.4.2. išlaidos, kurioms finansuoti prašoma paramos, yra finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

121.4.3. pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas be rašytinio Agentūros sutikimo padarė esminius projekte numatytos veiklos pakeitimus, kurie paveikė ar galėtų paveikti veiklos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui.

122. Paramos grąžinimas taikomas, kai paramos gavėjas:

122.1. nustojo vykdyti projektą, negali pasiekti paramos sutartyje nustatytų projekto tikslų ir uždavinių;

122.2. prieštarauja, kad informacija apie pateiktą paramos paraišką, nurodant pareiškėją, projekto pavadinimą, paramos paraiškos kodą ir prašomą arba gautą paramos sumą, būtų skelbiama Agentūros interneto svetainėje;

122.3. negrąžina klaidingai apskaičiuotos ir pervestos į atsiskaitomąją sąskaitą paramos sumos Agentūrai;

122.4. nevykdo gautos paramos viešinimo;

122.5. neužtikrina, kad išlaidos, kurioms finansuoti buvo prašoma paramos, nebūtų finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų;

122.6. netvarkė buhalterinės apskaitos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

122.7. vykdydamas projektą, pažeidė EB ar Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, susijusius su projekto įgyvendinimu;

122.8. pareiškėjas ir (arba) paramos gavėjas be rašytinio Agentūros sutikimo padarė esminius projekte numatytos veiklos pakeitimus, kurie paveikė ar galėtų paveikti veiklos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

122.9. nevykdo reguliarios projekto įgyvendinimo stebėsenos, kad užtikrintų projekto įgyvendinimą, kaip numatyta paramos paraiškoje.

XXIII. PROJEKTŲ IR PARAMOS SUTARTIES PAKEITIMAI

123. Jokie su Agentūra raštu nesuderinti nukrypimai nuo planuoto projekto įgyvendinimo, keičiantys projekto apimtį, projekto išlaidas, paramos dalių išdėstymą ir dydį, mokėjimo prašymų pateikimo tvarką, pakeitimai, pratęsiantys projekto įgyvendinimo laikotarpį ar kitaip keičiantys projektą ar paramos sutartyje ir (arba) paramos paraiškoje, taip pat sprendime skirti paramą nustatytus paramos gavėjo įsipareigojimus, nėra leidžiami. Paramos gavėjas privalo raštu informuoti Agentūrą apie visus su projektu susijusius pakeitimus.

124. Paramos sutartis keičiama:

124.1. jeigu būtina pakeisti (pratęsti) projekto įgyvendinimo terminus;

124.2. jeigu keičiasi paramos sumos ir (arba) projekto išlaidų pasiskirstymas tarp paramos dalių (projekto įgyvendinimo etapų);

124.3. jeigu planuoti projekto kiekybiniai ir kokybiniai pasiekimai gali sumažėti daugiau kaip 20 procentų;

124.4. Agentūros iniciatyva (teisės aktų pasikeitimo atveju).

125. Iškilus poreikiui keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, paramos gavėjas privalo raštu pateikti Agentūrai prašymą pakeisti projektą ir (arba) paramos sutartį ir kartu su prašymu pateikti visą informaciją ir dokumentus, pagrindžiančius prašymą.

126. Agentūra, gavusi paramos gavėjo prašymą pakeisti projektą ir (arba) paramos sutartį, įvertina prašymo aplinkybes ir priima sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo.

127. Agentūra, gavusi paramos gavėjo prašymą keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, gali jį:

127.1. atmesti;

127.2. patenkinti;

127.3. patenkinti iš dalies arba su tam tikromis sąlygomis.

128. Priimdama sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, Agentūra įvertina, ar, atlikus tokį pakeitimą, projektas duos didesnę naudą ir efektyviau prisidės prie projekte bei KPP priemonėje nustatytų tikslų. Priimant sprendimą dėl paramos gavėjo prašymo keisti projektą ir (arba) paramos sutartį, Agentūra taip pat atsižvelgia į aplinkybes, kurių paramos gavėjas negalėjo numatyti teikdamas paramos paraišką ir kurios nepriklauso nuo paramos gavėjo. Jeigu Agentūra nustato, kad dėl projekto pakeitimo paramos gavėjas negalės pasiekti projekte nustatytų tikslų, ir tolesnis projekto įgyvendinimas būtų neefektyvus, Agentūra svarsto klausimą dėl paramos nutraukimo ir (arba) jau išmokėtos paramos grąžinimo.

129. Tuo atveju, jei keičiama paramos sutartis, Agentūra parengia, suderina su paramos gavėju ir išsiunčia paramos gavėjui pasirašyti paštu registruotu laišku arba kviečia paramos gavėją atvykti į Agentūrą pasirašyti suderinto paramos sutarties pakeitimo ir nurodo pasiūlymo pasirašyti paramos sutarties pakeitimą galiojimo terminą. Jeigu šalys nurodo priežastis, šis terminas gali būti pratęstas.

XXIV. DOKUMENTŲ SAUGOJIMAS

130. Visi su KPP įgyvendinimu susiję dokumentai turi būti saugomi mažiausiai 10 metų nuo paramos sutarties pasirašymo datos, vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu (Žin., 1995, Nr. [107-2389](#); 2004, Nr. 57-1982) ir Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos archyvų departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus 2001 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 88 (Žin., 2002, Nr. [5-211](#); 2005, Nr. [132-4773](#)).

131. Paramos gavėjas privalo užtikrinti su KPP įgyvendinimu susijusių dokumentų saugumą ir prieinamumą Agentūros, ministerijos, Valstybės kontrolės, Europos Komisijos ir Europos audito rūmų įgaliotiems atstovams.

132. Paramos gavėjas privalo saugoti:

132.1. paramos paraiškos ir jos priedų kopijas;

132.2. paramos sutarties ir visų paramos sutarties pakeitimų originalus;

132.3. projekto įgyvendinimo ataskaitų kopijas, kitus su projekto įgyvendinimo susijusius dokumentus;

132.4. išlaidų pagrindimo ir išlaidų apmokėjimo įrodymo dokumentų originalus bei mokėjimo prašymų kopijas;

132.5. susirašinėjimo su Agentūra dokumentus;

132.6. viešųjų pirkimų arba pirkimų vykdymo dokumentų originalus arba kopijas;

132.7. įgyvendintas viešumo priemones įrodančius dokumentus;

132.8. dalyvavimo konferencijose, parodose ir panašaus pobūdžio renginiuose, tiesiogiai susijusiuose su *LEADER* metodo įgyvendinimu (pagal priemonės ketvirtąją veiklos

sritį), ataskaitas (nurodomas renginio tikslas, dalyviai, renginio trukmė, išlaidos, atliktas darbas ir išvados bei pasiūlymai);

132.9. kitus su paramos paraiška ir projekto įgyvendinimu susijusius dokumentus.

XXV. VIEŠINIMAS

133. Iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų pagal KPP konkrečiam projektui paramą gaunantis paramos gavėjas privalo imtis informavimo ir viešinimo priemonių apie vykdomą projektą, vadovaudamasis Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)).

134. Paramos gavėjas turi užtikrinti, kad projekte numatytos ir pagal šios priemonės trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis finansuojamos informavimo ir viešinimo išlaidos yra tiesiogiai susijusios su projektu bei nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų KPP krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonių.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

135. *Neteko galios nuo 2009-03-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin. 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

136. *Neteko galios nuo 2009-03-08*

Punkto naikinimas:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin. 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

XXVI. TAISYKLIŲ KEITIMO TVARKA

137. Šios taisyklės gali būti keičiamos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

138. Pasikeitus šiose taisyklėse nurodytiems teisės aktams, tiesiogiai taikomos naujos tų teisės aktų nuostatos.

XXVII. INFORMACIJOS TEIKIMAS

139. Informacijos ir paaiškinimų dėl paramos kreiptis:

139.1. telefonais, nurodytais Agentūros interneto svetainėje www.nma.lt, bendruoju informacijos teikimo telefonu, tel. (8 ~ 5) 252 6999;

139.2. faksu (8 ~ 5) 252 6945;

139.3. elektroniniu paštu adresu: info@nma.lt.

140. Klausiant faksu ar elektroniniu paštu, turi būti pateikiama aiški nuoroda į šias taisykles (ar kvietimo teikti paramos paraiškas skelbimo numerį ir pavadinimą), klausiančiojo vardas ir pavardė arba juridinio asmens pavadinimas ir telefonas.

141. Atsakymai į klausimus, kurie gali būti aktualūs daugeliui potencialių pareiškėjų, skelbiami Agentūros interneto svetainės www.nma.lt skiltyje „Klausimai“.

142. Informacija apie paramos paraišką vertinančius asmenis neteikiama.

143. Agentūros KDTS kontaktiniai duomenys:

Teritorinis skyrius	Adresas	Telefonas
Alytaus skyrius	Tvirtovės g. 1/Naujoji g. 2, LT-62116, Alytus	(8 315) 56 793 (8 315) 56 798
Kauno skyrius	K. Donelaičio g. 33, LT-44240, Kaunas	(8 37) 30 85 50 (8 37) 30 85 52

Teritorinis skyrius	Adresas	Telefonas
Klaipėdos skyrius	Taikos pr. 28, LT-91220, Klaipėda	(8 46) 43 14 07 (8 46) 43 14 05
Marijampolės skyrius	Gamyklų g.1, LT-68300, Marijampolė	(8 343) 97 997 (8 343) 97 990
Panevėžio skyrius	Anykščių g. 4, LT-35171, Panevėžys	(8 45) 50 22 77 (8 45) 50 22 65
Šiaulių skyrius	Dvaro g. 78, LT- 76298, Šiauliai	(8 41) 59 60 80 (8 41) 59 60 81
Tauragės skyrius	Prezidento g. 7, LT-72258, Tauragė	(8 446) 20 120 (8 446) 20 121
Telšių skyrius	Pramonės g. 5, LT-87101, Telšiai	(8 444) 77 050 (8 444) 77 052
Utenos skyrius	J. Basanavičiaus g. 126, LT-28214, Utena	(8 389) 64 082 (8 389) 64 091
Vilniaus skyrius	S. Dariaus ir S. Girėno g. 40, LT-02189, Vilnius	(8 5) 264 9357 (8 5) 264 9275

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ veiklos sričių „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ ir „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ įgyvendinimo taisyklių
1 priedas

PARAMOS DYDŽIO SKAIČIAVIMO METODIKA

1. Parama vietos plėtros strategiją (toliau – VPS) įgyvendinančių asmenų ir potencialių vietos projektų vykdytojų gebėjimams ugdyti teikiama pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos (toliau – KPP) priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ veiklos sritis „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ (toliau – trečioji veiklos sritis) ir „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ (toliau – ketvirtoji veiklos sritis).

2. Paramos VPS įgyvendinančių asmenų ir potencialių vietos projektų vykdytojų gebėjimams ugdyti (toliau – parama gebėjimams ugdyti) gali kreiptis vietos veiklos grupės (toliau – VVG).

3. Parama gebėjimams ugdyti skaičiuojama pagal savivaldybes. Jei VVG teritorija apima dvi ir daugiau savivaldybių, paramos dydis skaičiuojamas sumuojant šia skaičiavimo metodika kiekvienai savivaldybei nustatytą paramos dydį.

4. Jei VVG apima mažesnę nei savivaldybė teritoriją, paramos dydis skaičiuojamas teritorijos gyventojų skaičių dauginant iš vidutinės paramos sumos, tenkančios vienam gyventojui savivaldybėje, kuriai priklauso teritorija.

5. Kiekvienai savivaldybei, neatsižvelgiant į jos gyventojų skaičių, nustatoma 22,6 tūkst. Lt bazinė paramos suma.

Lentelė. Bazinės paramos sumos pagrindimas:

Metai	Renginių skaičius		Mokomojo renginio įkainis	Informacinio renginio įkainis	Bazinė paramos suma
	mokomųjų	informacinių			
2009	2	1	220 Lt/val. * 8 val. = 1760 Lt	1000 Lt	1760 Lt * 2 + 1000 Lt = 4520 Lt
2010	2	1	220 Lt/val. * 8 val. = 1760 Lt	1000 Lt	1760 Lt * 2 + 1000 Lt = 4520 Lt
2011	2	1	220 Lt/val. * 8 val. = 1760 Lt	1000 Lt	1760 Lt * 2 + 1000 Lt = 4520 Lt
2012	2	1	220 Lt/val. * 8 val. = 1760 Lt	1000 Lt	1760 Lt * 2 + 1000 Lt = 4520 Lt
2013	2	1	220 Lt/val. * 8 val. = 1760 Lt	1000 Lt	1760 Lt * 2 + 1000 Lt = 4520 Lt
Iš viso:	10	5	*	*	22600 Lt

6. Likusi paramos suma diferencijuojama pagal savivaldybės gyventojų skaičių:

Gyventojų skaičius savivaldybėje	Paramos lygis, proc.	Parama gyventojui, Lt
----------------------------------	----------------------	-----------------------

iki 15000	120	13
15001–24000	85	9
24001–33000	60	7
daugiau kaip 33000	45	5
Vidutiniškai	100	11

7. Skaičiavimams naudojamas kaupimo principas t. y. kai už tam tikrą gyventojų skaičių savivaldybė, nesvarbu, koks jos gyventojų skaičius, gauna tam tikrą paramos sumą. Skaičiavimo formulė pateikiama 7.1 punkte:

7.1. skaičiavimo formulė:

$PG_{\text{sum}} = x_n * 10 + x_k * 7 + x_h * 5 + x_g * 3$, kur

PG_{sum} – paramos dydis gebėjimams ugdyti,

x – VVG atstovaujamas gyventojų skaičius, tūkst.,

jei $x \leq 15$, tai $x_n = x$, $x_k = 0$; $x_h = 0$; $x_g = 0$,

jei $15 < x \leq 24$, tai $x_n = 15$; $x_k = x - x_n$; $x_h = 0$; $x_g = 0$,

jei $24 < x \leq 33$, tai $x_n = 15$; $x_k = 24 - x_n$; $x_h = x - x_n - x_k$; $x_g = 0$,

jei $x > 33$, tai $x_n = 15$; $x_k = 24 - x_n$; $x_h = 33 - x_n - x_k$; $x_g = x - x_n - x_k - x_h$.

7.2. Paramos pagal KPP priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis apskaičiavimo pavyzdys:

Gyventojų skaičius konkrečioje savivaldybėje	Parama gebėjimams ugdyti
15000	$0,0226 \text{ mln. Lt} + (15000 * 13 \text{ Lt/gyv.}) = 0,0226 \text{ mln. Lt} + 0,19 \text{ mln. Lt} = 0,21 \text{ mln. Lt}$
24000	$0,0226 \text{ mln. Lt} + (15000 * 13 \text{ Lt/gyv.} + 9000 * 9 \text{ Lt/gyv.}) = 0,0226 \text{ mln. Lt} + 0,19 \text{ mln. Lt} + 0,08 \text{ mln. Lt} = 0,29 \text{ mln. Lt}$
33000	$0,0226 \text{ mln. Lt} + (15000 * 13 \text{ Lt/gyv.} + 9000 * 9 \text{ Lt/gyv.} + 9000 * 7 \text{ Lt/gyv.}) = 0,0226 \text{ mln. Lt} + 0,19 \text{ mln. Lt} + 0,08 \text{ mln. Lt} + 0,06 \text{ mln. Lt} = 0,35 \text{ mln. Lt}$
60000	$0,0226 \text{ mln. Lt} + (15000 * 13 \text{ Lt/gyv.} + 9000 * 9 \text{ Lt/gyv.} + 9000 * 7 \text{ Lt/gyv.} + 27000 * 5 \text{ Lt/gyv.}) = 0,0226 \text{ mln. Lt} + 0,19 \text{ mln. Lt} + 0,08 \text{ mln. Lt} + 0,06 \text{ mln. Lt} + 0,13 \text{ mln. Lt} = 0,48 \text{ mln. Lt}$

8. Paramos dydis pagal KPP priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritis pagal savivaldybes:

Savivaldybė	Gyventojų skaičius 2007 m. sausio 1 d.	Paramos dydis gyventojui, Lt	Parama gebėjimams ugdyti, mln. Lt
Birštono	5256	17,30	0,09
Kazlų Rūdos	7413	16,05	0,12
Druskininkų	8053	15,81	0,13
Rietavo	10208	15,21	0,16
Pagėgių	11577	14,95	0,17
Širvintų r.	12259	14,84	0,18
Zarasų r.	13128	14,72	0,19
Kalvarijos	13490	14,68	0,20
Elektrėnų	14221	14,59	0,21
Ignalinos r.	14451	14,56	0,21
Kupiškio r.	15282	14,41	0,22
Utenos r.	15589	14,30	0,22
Molėtų r.	16563	13,99	0,23

Savivaldybė	Gyventojų skaičius 2007 m. sausio 1 d.	Paramos dydis gyventojui, Lt	Parama gebėjimams ugdyti, mln. Lt
Akmenės r.	16641	13,96	0,23
Skuodo r.	16740	13,93	0,23
Jonavos r.	17420	13,74	0,24
Švenčionių r.	18469	13,47	0,25
Ukmergės r.	18565	13,45	0,25
Varėnos r.	18573	13,45	0,25
Biržų r.	18753	13,40	0,25
Joniškio r.	19530	13,23	0,26
Plungės r.	20438	13,04	0,27
Anykščių r.	20671	13,00	0,27
Marijampolės	22050	12,75	0,28
Jurbarko r.	22258	12,71	0,28
Prienų r.	22998	12,59	0,29
Tauragės r.	23007	12,59	0,29
Rokiškio r.	23759	12,48	0,30
Šilalės r.	24378	12,36	0,30
Kretingos r.	24488	12,33	0,30
Pasvalio r.	24579	12,31	0,30
Trakų r.	24724	12,28	0,30
Mažeikių r.	24752	12,28	0,30
Telšių r.	25057	12,21	0,31
Lazdijų r.	25233	12,18	0,31
Kaišiadorių r.	26536	11,92	0,32
Pakruojo r.	27883	11,68	0,33
Kelmės r.	28181	11,63	0,33
Vilkaviškio r.	29138	11,48	0,33
Radviliškio r.	30032	11,35	0,34
Raseinių r.	30048	11,35	0,34
Šakių r.	30249	11,32	0,34
Šalčininkų r.	31294	11,17	0,35
Alytaus r.	31420	11,16	0,35
Šilutės r.	32327	11,04	0,36
Kėdainių r.	32339	11,04	0,36
Klaipėdos r.	33400	10,89	0,36
Šiaulių r.	36745	10,35	0,38
Panevėžio r.	43190	9,55	0,41
Kauno r.	72212	7,72	0,56
Vilniaus r.	94171	7,09	0,67
Iš viso:	1239738	11,71	14,52
Skirta paramos pagal KPP priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ 3 ir 4 veiklos sritys		18,33	
Rezervas		3,81	

9. Paramos gebėjimams ugdyti pagal KPP priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ trečiąją ir ketvirtąją veiklos sritys rezervo panaudojimo sąlygos bus numatytos atskiru Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu.

2 priedas

(Paramos paraiškos forma)

[illegible]

(dokumento sudarytojo pavadinimas)

Nacionālās mājokļa agentūras priekš Zemes ūdeņu ministrijas
Kontroles departamenta teritoriālajam nodaļai

PARAMOS PARAIŠKA
PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2007–2013 METŲ PROGRAMOS
PRIEMONĖS „PARAMA VVG VEIKLAI, ĮGŪDŽIAMS ĮGYTI IR AKTYVIAI
PRITAIKYTI“ VEIKLOS SRITIS „PARAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ
ĮGYVENDINANTIEMS ASMENIMS MOKYTI, KONSULTUOTI“ IR „PARAMA
POTENCIALIŲ VIETOS PROJEKTŲ VYKDYTOJŲ, ESANČIŲ VVG
TERITORIJOJE, AKTYVUMUI SKATINTI“*

(data) Nr. _____

(sudarymo vieta)

**** Pildo Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) Kontrolės departamento teritorinio skyriaus tarnautojas.**

* Pildydami rašykite didžiosiomis raidėmis ir aiškiu šriftu (rekomenduojama naudoti *Times New Roman* šriftą, ne mažesni kaip 10 punktu).

I. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĒJĀ

.....

(pareiškėjo teisinė forma ir pavadinimas)

Buveinės adresas: <i>(Nurodoma juridinio asmens buveinės adresas, telefonas, faksas, el. pašto adresas, kuriuo bus galima susisiekti su pareiškėju paramos paraiškos vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu.)</i>	
Savivaldybės pavadinimas	
Vietovės pavadinimas	
Gatvės pavadinimas	
Namo Nr.	
Buto (kabineto) Nr.	
Pašto indeksas	
Telefono Nr.	
Fakso Nr.	
El. paštas	

Kokiu būdu norite gauti informaciją apie paramos paraiškos administravimo eigą?

PASTABA. Užpildykite tik vieną langelį, pažymėdami ženklą „X“.

Paštu	☐
Elektroniniu paštu	☐

I. INFORMACIJA APIE PAREIŠKĖJĄ

1. Juridinio asmens duomenys:	
1.1. Juridinio asmens registravimo kodas	<i>(Nurodomas kodas pagal juridinio asmens registracijos pažymėjimą)</i>
1.2. Įsteigimo data	<i>(Nurodoma įsteigimo data pagal juridinio asmens registracijos pažymėjimą)</i>
1.3. Juridinio asmens vadovas:	
<i>(Nurodoma juridinio asmens vadovo pareigos, vardas pavardė, telefono Nr., el. pašto adresas, kuriuo bus galima susisiekti su pareiškėju paramos vertinimo ir projekto įgyvendinimo metu)</i>	
1.3.1. Pareigos	
1.3.2. Vardas	
1.3.3. Pavardė	
1.3.4. Telefono Nr.	
El. paštas	

II. INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, KURIAM PRAŠOMA PARAMOS

1. KPP priemonės kodas	
2. Veiklos sritys (pažymėti)	„Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti“ ☐ „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“ ☐ <i>Veiklos sritys pažymimos ženklą „X“</i>
3. Projekto pavadinimas	<i>(Projekto, kuriam įgyvendinti prašoma paramos, pavadinimas)</i>
4. Projekto įgyvendinimo vieta ir (arba) aprėptis	<i>(Projekto, kuriam įgyvendinti prašoma paramos įgyvendinimo vieta ir (arba) teritorijos apimtis)</i>
5. Bendra projekto vertė su PVM, Lt	Lt <i>(Bendra projekto vertė su tinkamomis ir netinkamomis finansuoti išlaidomis su PVM, litais)</i>
6. Bendra projekto vertė be PVM, Lt	Lt <i>(Bendra projekto vertė su tinkamomis ir netinkamomis finansuoti išlaidomis be PVM, litais)</i>

Eil. Nr.	Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos pavadinimas	Tinkamos finansuoti išlaidos, iš viso Lt	Tinkamos finansuoti išlaidos pagal metus, Lt							
			2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
3.	Vietos plėtros strategiją įgyvendinančių asmenų mokymo ir konsultavimo išlaidos (pagal 3 veiklos sritį)									
4.	Potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumo skatinimo išlaidos (pagal 4 veiklos sritį)									
IŠ VISO:										

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, Žin., 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

VII. PROJEKTO TINKAMŲ FINANSUOTI IŠLAIDŲ PAGRINDIMAS

(Šioje lentelėje trumpai pagrįskite, kodėl šios išlaidos yra būtinos ir kaip jos prisidės prie projekto tikslų įgyvendinimo. Stulpelyje „Išlaidų poreikio pagrindimas“ detalai nurodoma, kaip buvo apskaičiuotos išlaidos, kuomet buvo remiamasi jas apskaičiuojant. Turi būti atidžiai užpildyta ir pagrįsta, kad vertintojams neliktų abejonių dėl išlaidų pagrįstumo. Nepagrįstos, abejotinos išlaidos gali būti pripažintos netinkamomis, o tinkamų išlaidų bendra suma ir prašomos paramos dydis sumažinamas.)

Eil. Nr.	Tinkamų finansuoti išlaidų kategorijos pavadinimas	Nuoroda į įgyvendinimo taisyklių skyriaus punktą	Išlaidų poreikio pagrindimas
1.	Išlaidos, susijusios su sąskaitos atidarymu ir aptarnavimu (3 ir 4 veiklos sritims)		
2.	Projekto viešinimo išlaidos (3 ir 4 veiklos sritims)		
3.	Vietos plėtros strategiją įgyvendinančių asmenų mokymo ir konsultavimo išlaidos (pagal 3 veiklos sritį)		
4.	Potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumo skatinimo išlaidos (pagal 4 veiklos sritį)		

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, Žin., 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

VIII. PROJEKTO FINANSAVIMO ŠALTINIAI

(Nurodoma, kaip pareiškėjas numato finansuoti projektą, jeigu projekto vertė didesnė negu galima maksimali parama. Turi būti numatytos lėšos, skirtos apmokėti investicijos vertei su PVM, viršijančiai galimos paramos dydį. Pareiškėjas privalo nurodyti finansavimo šaltinius.)

Eil. Nr.	Šaltinis	Suma, Lt	Nuoroda į patvirtinantį dokumentą, informacijos šaltinį
----------	----------	----------	---

Eil. Nr.	Šaltinis	Suma, Lt	Nuoroda į patvirtinantį dokumentą, informacijos šaltinį
1.	Paramos lėšos (planuojamos gauti paramos lėšos, kurios numatomos naudoti projektui finansuoti)		
2.	Pareiškėjo lėšos (nurodoma, kaip pareiškėjas numato finansuoti projektą, jeigu dalį projekto išlaidų numato padengti pareiškėjas)		
3.	Nacionalinės lėšos:		
3.1.	savivaldybių disponuojamos lėšos		
3.2.	kiti nacionalinių lėšų šaltiniai		
4	Kiti finansavimo šaltiniai		
5.	Paskola (Nurodoma banko ar kito paskolos davėjo paskola)		
6.	Bendra projekto vertė (1+2+3+4+5)		

IX. PROJEKTO ĮGYVENDINIMO (PRIEŽIŪROS) RODIKLIAI

(Pildoma atsižvelgiant į projekto pobūdį. Turi būti nustatyti planuojami projekto rezultatai bei jų matavimo rodikliai, išreiškiami kiekybine išraiška. Rodiklių pagalba, vertinant įsipareigotų rodiklių pasiekimo laipsnį, projekto įgyvendinimo metu yra stebima ir vertinama projekto įgyvendinimo eiga, taip pat nustatoma, kiek projektas prisideda prie KPP priemonės tikslų įgyvendinimo.)

Eil. Nr.	Rodikliai	Prieš projektą (skaičius ir matavimo vnt.)	Po projekto įgyvendinimo (skaičius ir matavimo vnt.)
1.	VVG narių, sėkmingai pabaigusių mokymo kursus skaičius (pagal 3 veiklos sritį):		
1.1.	vyrų		
1.2.	moterų		
1.3.	jaunimas (iki 30 metų), iš jų:		
1.3.1.	vyrų		
1.3.2.	moterų		
2.	Užimtumo augimas (įdarbintų asmenų skaičius):		
2.1.	vyrų		
2.2.	moterų		
2.3.	jaunimas (iki 30 metų), iš jų:		
2.3.1.	vyrų		
2.3.1.	moterų		
3.	Asmenų, dalyvavusių aktyvumo skatinimo priemonėse, skaičius (pagal 4 veiklos sritį):		
3.1.	vyrų		
3.2.	moterų		
3.3.	jaunimas (iki 30 metų), iš jų:		
3.3.1.	vyrų		
3.3.2.	moterų		
...			

Skyriaus pakeitimai:

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

X. PARAMOS VIEŠINIMO PRIEMONĖS

(Nurodomos viešinio priemonės pagal Informavimo apie Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programą ir suteiktos paramos viešinio taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 26 d. įsakymu Nr. 3D-191 (Žin., 2007, Nr. [48-1868](#)).)

Eil. Nr.	Viešinio priemonės				
1.	Aiškinamasis standas (privaloma)	☐	Taip	☐	Ne
2.	Papildomos priemonės (neprivaloma) (jei taip, įrašykite, kokios)	☐	Taip	☐	Ne

XI. KITA INFORMACIJA

(Šioje lentelėje pareiškėjas atsako į pateiktus klausimus, pažymima ženklų „X“ ties žodžiu „Taip“ arba „Ne“)

1.	Ar esate atsiskaitęs su Valstybine mokesčių inspekcija?	☐	Taip	☐	Ne
2.	Ar esate atsiskaitęs su Valstybiniu socialinio draudimo fondu?	☐	Taip	☐	Ne
3.	Ar patvirtinate, kad projekte numatytos ir pagal šią priemonę finansuojamos išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir EB fondų?	☐	Taip	☐	Ne
4.	Ar patvirtinate, kad Jums nėra iškelta byla dėl bankroto ir (arba) nesate likviduojamas?	☐	Taip	☐	Ne
5.	Ar projektas atitinka EB horizontalaus lygio sritis?	☐	Taip	☐	Ne
6.	Ar turite Žemės ūkio ministerijos patvirtintą strategiją?	☐	Taip	☐	Ne
7.	Ar įsipareigojate be rašytinio Agentūros sutikimo nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui?	☐	Taip	☐	Ne
8.	Ar projektas turi tęstinumo galimybes?	☐	Taip	☐	Ne

XII. PATEIKIAMAI DOKUMENTAI

(Šioje lentelėje pareiškėjas patikrina, ar jo pateikiama paramos paraiška yra visiškai sukomplektuota, ir pažymi ženklų „X“, kuriuos dokumentus pateikia, nurodydamas pateikiamų dokumentų puslapių skaičius.)

Eil. Nr.	Dokumento pavadinimas	Pažymėti X	Puslapių skaičius
1.	Projekto aprašas	☐	
2.	Dokumentai, įrodantys pareiškėjo galimybes apmokėti numatytą projekto dalį (tuo atveju, jei bendra projekto vertė viršija didžiausią planuojamą paramos sumą ir kai pareiškėjas planuoja prie projekto įgyvendinimo prisidėti nuosavomis lėšomis)	☐	
3.	Kiti dokumentai	☐	

XIII. PAREIŠKĖJO DEKLARACIJA

Aš, pretenduodama (-s) gauti paramą pagal priemonės „Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti“ veiklos sritis „Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokytis, konsultuoti“ ir „Parama potencialių vietos projektų vykdytojų esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti“, pasirašydama (-s), šioje paramos paraiškoje patvirtinu, kad:

- šioje paramos paraiškoje ir prie jos pridėtuose dokumentuose pateikta informacija, mano žiniomis ir įsitikinimu, yra teisinga;
- šis projektas bus įgyvendinamas taip, kaip nurodyta šioje paramos paraiškoje ir jos prieduose;
- prašoma parama yra minimali projektui įgyvendinti reikalinga suma;
- organizacija, kuriai aš atstovauju, nėra pažeidusi jokios kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš EB arba Lietuvos Respublikos biudžeto lėšų
- organizacijai, kuriai aš atstovauju, nėra iškelta byla dėl bankroto, ji nėra likviduojama;

Pastaba. Pareiškėjo pateikti duomenys bus apdoroti elektroniniu būdu, juos kontrolės, priežiūros ir vertinimo tikslais gali panaudoti Agentūra, Žemės ūkio ministerija, su Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai administravimu susijusios Lietuvos Respublikos ir EB institucijos.

Pareiškėjo vadovo ar jo įgalioto asmens parašas _____

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-143](#), 2009-03-04, Žin., 2009, Nr. 26-1028 (2009-03-07), i. k. 1092330ISAK003D-143

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 3D-532 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti" veiklos sričių "Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti" ir "Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-482](#), 2009-07-07, Žin., 2009, Nr. 82-3434 (2009-07-11), i. k. 1092330ISAK003D-482

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 3D-532 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti" veiklos sričių "Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti" ir "Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-535](#), 2009-07-23, Žin., 2009, Nr. 89-3815 (2009-07-28), i. k. 1092330ISAK003D-535

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 3D-532 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti" veiklos sričių "Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti" ir "Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-660](#), 2009-09-09, Žin., 2009, Nr. 110-4687 (2009-09-14), i. k. 1092330ISAK003D-660

Dėl žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 1 d. įsakymo Nr. 3D-532 "Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės "Parama VVG veiklai, įgūdžiams įgyti ir aktyviai pritaikyti" veiklos sričių "Parama vietos plėtros strategiją įgyvendinantiems asmenims mokyti, konsultuoti" ir "Parama potencialių vietos projektų vykdytojų, esančių VVG teritorijoje, aktyvumui skatinti" įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo